

Co nabízí a co potřebuje česká kultura

Zpráva z konference , 8. 12. 2014

„Pokud jeden obor řekne, že je důležitý, je to nezajímavé. Ideální je stav, kdy se obory podpoří navzájem. Vzájemně si pomohou a navzájem uznají svou důležitost. Jen tak se může kultura ozvat silným hlasem.“ (Adam Gebrian)

Hlavním cílem konference **Střed zájmu: KULTURA 360°**, která se konala 4. 12. 2014 v Národní technické knihovně, bylo představit dílčí výsledky projektu **Mapování kulturních a kreativních průmyslů (KKP) v ČR**, podpořeného Ministerstvem kultury ČR. Plánované výstupy projektu na příští rok a definici KKP v úvodu představila Eva Žáková, vedoucí Institutu umění a projektu Mapování: *„Koncept KKP umožňuje nahlížet na kulturu v širokém záběru, jako na ekosystém, do něhož spadá řada specifických odvětví (scénická umění, hudba, film, výtvarné umění, literatura, TV a rozhlas, architektura, design, reklama, kulturní dědictví, software...) a v němž hrají stejně důležitou roli veřejný, neziskový a soukromý sektor.“*

Konferenci zahájil Miroslav Rovenský, náměstek ministra kultury, který mimo jiné uvedl, že ministerstvo kultury aktuálně vytvořilo skupinu pro kulturní a kreativní odvětví, jejímž úkolem je vytvořit definici a nastavit strategii pro podporu těchto odvětví. Moderátorem konference byl Ondřej Černý, ředitel Českého centra v Mnichově.

První část konference byla věnována představení projektů mapování KKP na úrovni českých měst. V rámci projektu se uskutečnila a probíhá spolupráce s městy, která sledují určitý cíl (např. vybudování kreativních center a inkubátorů, vytváření kulturní strategie), pro jehož realizaci je nezbytné zjistit reálné potřeby a zájem místních organizací a firem. Zástupci jednotlivých měst a experti, kteří prováděli šetření, objasnili metodu i smysl mapování včetně jeho následných konsekvencí a vlivu na strategické plánování rozvoje měst.

Ve Zlíně se procesu mapování ujala Lia Ghilardi, špičková zahraniční expertka, která přímo na místě absolvovala řadu rozhovorů a diskuzí s kulturními organizacemi a firmami. Mapování ve Zlíně se uskutečnilo za účasti magistrátu, krajského úřadu, hospodářské komory a Univerzity T. Bati ve Zlíně. Závěrečná zpráva kvituje vysoký potenciál KKP pro rozvoj města a kraje (především oblasti audiovizu a designu) a upozorňuje na jeho největší překážky, kterými jsou např. nedostatečná spolupráce veřejného, neziskového a soukromého sektoru a nedostatek úsilí věnovaný udržení vzdělaných a talentovaných absolventů univerzity ve Zlínském kraji. Prvním z konkrétních výsledků mapování je ustanovení Komise pro kreativní Zlín při magistrátu, která by se do budoucna měla zabývat konkrétními úkoly a možnostmi podpory (např. využití volných budov v majetku města či spolupráce s developery). Závěrečná zpráva projektu mapování Zlína a Zlínského kraje je volně přístupná na www.idu.cz/media/document/kreativni-a-aktivni-zlinsko_lia-ghilardi.pdf.

Důkladné zmapování KKP v Brně proběhlo na zadání magistrátu pod vedením Jihomoravského inovačního centra především z důvodu dlouholetého úsilí o přetvoření bývalé káznice v Cejlu na kreativní centrum. **Brno se může pochlubit konkrétními čísly, která se váží k sektoru KKP: cca 21 tis. zaměstnaných, což je 11,8 % celkové zaměstnanosti, 11 tis. subjektů, roční obrat 24 miliard Kč.** V Brně dokázali sestavit pořadí jednotlivých odvětví podle výkonnostních ukazatelů. Na prvním místě se umístila architektura s 6 tis. zaměstnanci a téměř 4 tis. subjekty a podrobnými analýzami potřeb jednotlivých odvětví. Celkové i dílčí analýzy i studie proveditelnosti kreativního centra jsou k dispozici na www.kreativnibrno.cz. Za zhlédnutí stojí i působivá propagace Kreativního centra Brno, kterou najdete na (<https://www.youtube.com/watch?v=XnFtv10n440video>).

K budoucímu využití zjištěných poznatků se na konferenci vyjádřil Matěj Hollan, který byl nedávno zvolen náměstkem primátora města Brna pro kulturu. Přislíbil, že se bude tématu velmi pozorně věnovat.

V Pardubicích se oddělení kultury a cestovního ruchu již od r. 2009 snaží vytvořit kulturní strategii a mapování KKP zde proběhlo v návaznosti na tento proces. Nově vzniklá Strategie pro kulturu a kreativitu sice nebyla minulým zastupitelstvem schválena, ale snad se to podaří s novým vedením. Též snad v budoucnosti bude možné vyřešit nákup a rekonverzi Gočárových Automatických mlýnů na kulturní fabriku, jež by mohla sloužit jako podhoubí pro rozvoj pardubické kultury a kreativních průmyslů.

Plzeň má za sebou již řadu kroků vedoucích ke zmapování kultury v souvislosti s projektem Evropského hlavního města kultury 2015. Podrobné zjišťování potřeb konkrétních organizací a firem v souvislosti se záměrem vytvoření kreativního inkubátoru, který patří mezi plánované udržitelné projekty, bude ukončeno na začátku příštího roku.

Druhá část konference byla věnována představení přínosů a potřeb vybraných konkrétních odvětví na celostátní úrovni (hudební průmysl, scénická umění, architektura, trh s uměním, design, knihy, videohry, film). Za primární přínosy lze označit hodnoty, kterými kultura obohacuje a kultivuje společnost (vzdělává, rozvíjí osobnost, vede k sociální empatii, přináší potěšení i pobavení). Kultura však navíc významně přispívá i k ekonomickému a společenskému růstu. KKP se nejen podílejí na tvorbě hrubého domácího produktu (HDP), ale významně přispívají i k rozvoji dalších odvětví. Nejnázorněji byla tato skutečnost doložena prezentací za oblast designu či prezentací dopadů filmových pobídek.

Za naléhavou potřebu napříč obory byla označena podpora současné tvorby a produkce. V případě populární hudby doložitelná neuspokojivou nabídkou v médiích (především v rozhlase), v případě architektury nízkým počtem realizovaných veřejných soutěží, v případě scénických umění nedostatečným kooperativním a vícezdrojovým financováním, v případě výtvarného umění nízkým počtem akvizic současného umění, v případě literatury nedostatečnou veřejnou podporou původní literární tvorby.

Na základě dosavadního zjišťování v rámci projektu Mapování lze mezi nejzávažnější potřeby KKP dále zařadit např.: posilování platform spolupráce a profesních sdružení jako důležitých nástrojů pro výměnu zkušeností a prosazování relevantních opatření, zvýšení kvality vzdělávání (kupř. reflexe a provázanost s praxí, zvýšení kompetencí potřebných k podnikání, rozšíření nabídky pro některé oblasti (kupř. digitální hry), nastavení efektivního financování a vyhodnocování veřejného a neziskového sektoru (včetně řešení otázky kvantity organizací a projektů a jejich kvality – kupř. hustá síť divadelních souborů či orchestrů).

Kultura, kterou vytváří činnost jednotlivých umělců, organizací a firem bez ohledu na způsob jejich financování má horizontální charakter. Znamená to, že na strategické podpoře by se měly, vedle ministerstva kultury, podílet i další rezorty (pro místní rozvoj, školství, průmysl a obchod atd.). Je nutné velmi citlivě rozlišovat mezi tím, co znamená podpora tvorby, jakožto základu a zdroje kreativity, díky níž mohou vzkvétat i průmysly a podpora průmyslů a kreativní ekonomiky, která spadá do sféry podpory rozvoje podnikání.

O konferenci byl velký zájem, sál zaplnilo kolem 200 účastníků, kteří se aktivně zapojovali do panelových diskuzí. Záznam konference lze zhlédnout na:

www.ceskatelevize.cz/porady/10000000162-kultura-360/

Program konference je k dispozici [zde](#).

Všechny prezentace budou uveřejněny na stránce:

www.kreativniprumysly.cz

Kontakt

Lucie Ševčíková

Asistentka Institutu umění

E lucie.sevcikova@institutumeni.cz

T +420 724 933 956

A Institut umění – Divadelní ústav, Celetná 17, 110 00 Praha 1

W www.kreativniprumysly.cz, www.kreativnicesko.cz, www.culturenet.cz

FB [Kreativní Česko](#)

Tereza Kopecká

Asistentka projektu Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR (2011–2015)

E tereza.kopecka@institutumeni.cz

T +420 723 959 863

A Institut umění – Divadelní ústav, Celetná 17, 110 00 Praha 1

W www.kreativniprumysly.cz, www.kreativnicesko.cz

FB [Kreativní Česko](#)